

Paco Tachim i l'infinit

Aleshores l'estiu era un silenci de sesta entre parets blanques amb les cortines tirades, la vibració d'una mosca en el cristall, el cruixit d'un balancí i la tia Pura llegint el llibre d'Hores en la cadira de braços d'on havien partit tots els avantpassats cap a l'eternitat. Dalt la brisa havia pegat una portada. També se sentia el carret de gelats de Figots que passava pel carrer desert cruelment dividit per una línia de sol que et cegava i un contrallum que adoptava una tonalitat obscura dins de la calç. Travessant aquesta pasta solar anava algun gos amb la llengua fora o potser per una vorera perduda venia Paco Tachim, un bovo de poble molt dolç, enrotllant de forma inevitable un fil de cànem en un palet. Paco Tachim solia portar una carpeta amb partitures encapçalant la banda de música al costat del bombo en les processons i les cercaviles, però allò que més li agradava era embolicar i desembolicar infinitament un fil de cànem en un pal fent un vuit, i sota la vertical del silenci i de la llum terrible de les quatre de la vesprada en la canícula per un carrer buit el veies avançar capficat en la seua labor o a voltes estava assegut a la porta de casa amb la seua roda com una imatge de l'etern retorn. L'univers dalt de tot girava i ací baix Paco Tachim impassible capdellava.

Sobre les basses cobertes amb plaques de llimac volaven les libèl·lules, bevien les vespes i en les hores extasiades de la vesprada d'estiu els xiquets nadàvem nuets enmig dels tarongers en els bassals que servien per a regar hortalisses. Deixàvem la roba penjant de les rames; eixíem per sota dels arbres pelats com conills cobrint-nos el sexe amb una mà i corríem a capbussar-nos en una aigua molt verda, on les granotes suraven immòbils amb les anques obertes. Uns altres crits arribaven des del fons d'un hort pròxim i això indicava que uns altres xiquets estaven nadant allí, en la bassa del senyoret de Rank, en la del Taüt, en la de Carabassons, en la de Llop i les figueres repixaven un suc espès, hi havia pertot arreu una olor de meló d'Alger i els fruiters tenien al voltant mosquits melosos; de sobte havíem d'eixir fugint perquè l'amo de la bassa arribava per la senda i deixant l'aigua fatigada ens escampàvem nuets pel camp sense temps a arreplegar la roba, que havíem de recuperar a voltes plorant. Aquest espai de felicitat preternatural estava transpassat pel perfum de fruites i animals i dins d'aquella claredat de l'estiu el sexe era innocent, però en l'interior de l'església on jo actuava d'acòlit hi havia un laberint que contrastava amb l'aire transparent del camp, la ressonància del qual arribava fins a la mar.

En estiu solia venir al balneari a prendre les aigües algun capellà o frare artrític i els acòlits per tandes l'ajudàvem a missa. Fray Pacífico era un franciscà de València, redó i rialler, que olia a hàbit com olen les teleries que no es ventilen. Sens dubte manifestava certa preferència per mi i això m'agradava; a les deu del matí celebrava la missa en l'església ja buida i jo em quedava a servir-lo; a canvi ell em donava una pesseta de propina que treia d'un lloc

misteriós de la butxaca i amb aquests diners jo comprava tonyina en escabetx en casa del Chato. Mentre es llevava els ornaments al peu de la calaixera de la sagristia sempre es desfeia en elogis de mi que em deixaven perplex, ja que aquest frare era l'única persona en aquest món que aleshores no em reganyava. Posava la mà sobre el meu cap i en acabant la baixava fins el coll després de pegar-me un afectuós pessic en la galta que cada dia es feia més suau, més llarg. I així un matí que ja s'havia atrevit a acariciar-me de passada una cuixa i part de les costelles, somrient d'una forma fins aleshores per mi desconeguda em va dir:

—Manuel, si deixes que te'l toque et donaré dues pessetes.

—Tocar, ¿què?

—Això que tens ací —va exclamar Fray Pacífico—. ¿Saps que ets molt guapo? No li ho digues a ningú.

—Bé —vaig contestar amb certa timidesa—. Si em dóna dues pessetes em pot tocar.

Quan el frare em va passar la mà pel ventre vaig retrocedir instintivament i encara que ell va venir cap a mi amb un somriure molt blanet, vaig aconseguir esmunyir-me i per la nau de l'església corrent vaig guanyar la plaça i recorde que allí fora hi havia mercat dels dilluns amb parades de saladures amb lones color safra traspassades pel sol i també cridaven els venedors de draps i enmig de l'algaravia vaig trobar Sebastianito Ballester i li vaig comunicar la notícia: Fray Pacífico donava diners per deixar-se tocar.

—¿Què et sembla?

—Amb aquests diners podríem comprar-nos tebeos de Roberto Alcázar —em va contestar.

—I tonyina en escabetx —li vaig dir.

—¿Em voldrà a mi?

En una tartana que estirava l'egua Maravilla mon pare alguns dies d'estiu ens portava a la mar amb el Macareno i la nit de la festa de Sant Roc la banda de música donava un concert que es deia serenata: tocava *El Sitio de Zaragoza* i alguns passos-dobles amb solos de bombardí i clarinet. En la festa de Sant Joaquim corrien un bou i en la festa de la Vila, el segon diumenge de setembre, feien vaques. El poble olia a pólvora, a meló d'Alger, a palla de blat i d'arros en estiu. Per la carretera de la Vall d'Uixó, des de la cruïlla fins als pilonets de l'hort de Nassio hi havia carreres de joies sota les nogueres i aquell any en la festa de la Vila va ser l'última volta que va córrer l'egua Maravilla. En les nits d'estiu la banda de música tocava *Pepita Creus*, *El Gato Montés*, i en les portes de les cases la gent menjava melons, faves i cacaus. Paco Tachim portava les partitures de la banda i no deixava mai de capdellar un fil infinit de cànem en un palet donant així una imatge d'eternitat.

Manuel Vicent